

Position paper

Elke regio telt

Elke regio telt en als het om innovatie gaat, telt Oost-Nederland voor de toekomst van ons land zeker. Met ruim 30 partners van kennisinstellingen, bedrijven en overheden, werken we vanuit de regio samen aan een sterke economische basis. Voor onszelf, voor Nederland en voor Europa, nu en in de toekomst. Een economische basis in balans met onze leefomgeving en waarvan iedereen profiteert. Onze partners blinken uit in veilig en duurzaam voedsel, preventie en medische technologie, digitalisering van de maakindustrie, schone energie -opwek en -opslag en een circulaire economie. Dat kunnen we alleen door volop mee te doen in nationale en Europese programma's voor innovatie en economie. De regio Oost-Nederland heeft een duidelijke visie, gedeelde ambities en een gemeenschappelijk draagvlak voor vijf thema's. Dit is ontwikkeld door de partners in het platform Think East Netherlands.

We hebben elkaar, Europese, nationale en regionale autoriteiten en actoren nodig om resultaten te blijven boeken. Het rapport 'Elke regio telt!' pleit voor regionale investeringsagenda's voor de lange termijn. De Nederlandse overheid heeft meerjarige Kennis- en Innovatie Agenda's (KIA's) vastgesteld. Deze geven richting aan onderzoek, innovatie en ontwikkeling op het gebied van Energietransitie, Circulaire Economie, Landbouw-Water-Voedsel, Gezondheid & Zorg en Sociale Veiligheid en passen in het Europese kader van missiegedreven innovatie. Het mkb is onmisbaar voor de uitvoering van deze innovatie. Zij vormen de ruggengraat van de Europese economie en zijn ingebed in regionale innovatie-ecosystemen. In de regio bevorderen we innovatie en valorisatie om de grote maatschappelijke uitdagingen waarmee we wereldwijd worden geconfronteerd aan te pakken. We willen onze impact vergroten, met name door middel van kapitaal en kennis, langs de lijnen van de KIA's. We zoeken partners in Nederland en Europa om met ons samen te werken.

Daarom pleiten wij voor **het handhaven van de gestelde nationale ambitie en bijbehorend budget voor onderzoek en ontwikkeling**. Niet alleen in de vorm van incidentele investeringsbudgetten zoals het Nationaal Groeifonds en Energie- en Klimaatfonds, maar ook in de financiering van het beroepsonderwijs op verschillende niveaus. Oost-Nederland werkt aan innovatie en de implementatie daarvan.

De nieuwe technologieën vertalen we voortdurend naar opleidings- en onderwijsprogramma's. De top-10 kennisgebieden uit de Nationale Technologie Strategie en de Europese strategische industriële waardeketens zijn goed vertegenwoordigd in Oost-Nederland. Voor Europese strategische autonomie zijn bedrijven en partners in de regio nodig. **Met onze Innovatieagenda en samenwerking zijn we bereid om te versnellen en vragen we de nationale en Europese overheden om de innovatieambities en het bijbehorende beleid en financiering op koers te houden.**

Als derde vragen wij aandacht voor de rol van het mkb als motor van de Nederlandse en Europese economie. Vul de verantwoordelijkheid in voor het stelsel van overheidsdienstverlening conform de nationale Actieagenda mkb-dienstverlening. Stel regionale investeringsagenda's op met de Europese regio's voor publiek-private innovatie met een structureel lange termijn karakter.

Ten slotte komen er Europese verkiezingen aan. Dat betekent dat er nieuwe kaders zullen worden voorgelegd aan de lidstaten. Om de komende jaren aan te kunnen sluiten bij Europese innovatieprogramma's is regionale regie onder nationale cofinanciering een belangrijke voorwaarde. **Wij pleiten voor behoud van steun voor Nederlandse regio's uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, meer middelen voor Interreg-programma's met onze buurlanden, een groter en versterkt I3-programma, behoud van regionaal zeggenschap en meer mogelijkheden voor de regio's in innovatiestimulering.** Dit omvat zowel cohesiebeleid als innovatiebeleid om kennis en technologie en waardeketens in meerdere Europese regio's te versterken. Dit om de Europese strategische autonomie te versterken in lijn met de Europese Innovatie Agenda. Dat kan alleen met uw steun en inzet van de Europese Unie. Gebruik deze middelen optimaal en laten we samen werken aan een welvarender en mooier (Oost-)Nederland en Europa.

Met vriendelijke groet,
De partners van Think East Netherlands

Inzet voor het verdienvermogen in Oost-Nederland

Kom samen met ons tot een gezamenlijke strategische innovatie en investeringsagenda voor het missiegerichte technologie- en innovatiebeleid in Oost-Nederland. Hiermee geven we invulling aan innovatie voor het toekomstig verdienvermogen van het bedrijfsleven, voor de aanpak van maatschappelijke uitdagingen, opgaven en het behoud van welvaart op regionale schaal. Borg hierin de rol van het regionale bedrijfsleven als motor van de Nederlandse economie en voer systeemveranderingen door in lijn met de aanbevelingen over mkb-ondersteuning in de nationale Actieagenda mkb-dienstverlening. Geef deze regionale innovatie- en investeringsagenda een structureel langjarig karakter en koppel hieraan langjarige financiële afspraken.

1. Samenhang in triple-helix samenwerking ondersteunt groei en bloei van het regionale bedrijfsleven.

Een bedrijfsleven dat sterk geworteld is in de regionale innovatie ecosystemen is belangrijk voor Nederland omdat het bijdraagt aan brede welvaart in elke regio. Iedere regio is anders en heeft zijn eigen kracht, waarden en fysieke karakteristieken wat infrastructuur, bedrijvigheid en locaties betreft. Kennis van en directe betrokkenheid bij de regio zijn nodig om het bedrijfsleven optimaal te kunnen ondersteunen met maatwerk gericht op regionale meerwaarde en breed draagvlak. Provincies, economic boards en de regionale ontwikkelingsmaatschappij zijn bij uitstek in staat om in de regio het innovatieve mkb en grootbedrijf te verbinden met kennis- en onderwijsinstellingen en samenwerking in innovatie aan te jagen met hun kennis en het opgebouwde instrumentarium.

Make AI Work

AI-hub Oost-Nederland

www.aihub-oost.nl

Samen naar een vitaal en gezond Oost-Nederland

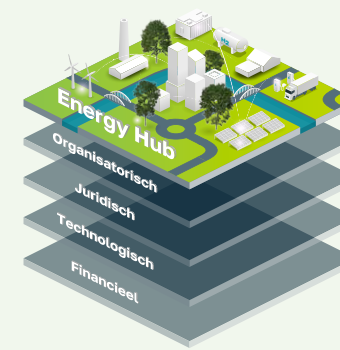
TOPFIT

www.topfit.life

2. Samenwerking tussen bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheid in triple-helix verband is een belangrijke randvoorwaarde voor sterke regionale economie.

Alleen met een gezamenlijk gedragen en stabiele koers kunnen we in Nederland het bedrijfsleven de meerjarige zekerheid bieden die nodig is om investeringen in toekomstig verdienvermogen renderend te laten zijn. De betrokkenheid van en samenwerking met het Rijk is daarmee essentieel voor succesvolle aanpak van innovatie op regionale schaal. Aangezien het toekomstig verdienvermogen gepaard gaat met ingrijpende veranderingen in productie, logistiek en consumptie door digitalisering en verduurzaming (energie- en klimaattransities), vormt ook de ruimtelijke inpassing van de toekomstige economie een steeds grotere uitdaging. Niet alles kan overal en tegelijk, schaarste aan ruimte en infrastructuur is een gegeven. De ruimtelijke dimensie verdient meer onderbouwing in het nationale innovatiebeleid.

10 startende Smart Energy Hubs

Oost-Nederland als living lab

www.smartenergyhubs.eu

In het licht van het Kamerdebat over hoe toekomstig verdienvermogen wordt gestimuleerd én vertaald in de reële economie vragen wij vanuit Think East Netherlands aandacht voor:

- de gezamenlijke landelijke beleidslijn Grip op grootschalige bedrijfsvestigingen van het Rijk en provincies. Hieruit volgt bijvoorbeeld dat zogenoemde grootschalige ruimtevragers (zoals distributielogistiek, datacenters, (circulaire) productiebedrijven, batterijfabrieken) zich alleen nog onder strenge voorwaarden mogen vestigen in een provincie, afhankelijk van de specifieke omstandigheden in die provincie. Regionale meerwaarde staat centraal. Om de regionale meerwaarde inzichtelijk te maken, stellen provincies samen met gemeenten en partners periodiek zogenoemde (ruimtelijke) economische visies op. Een belangrijke bouwsteen daarvoor is een heldere nationale visie van het Rijk op de ruimtelijk-economische ontwikkelingen. Gezamenlijke regie veronderstelt draagvlak bij bedrijven, medeoverheden én inwoners.
- Recent hebben de provincies Gelderland, Overijssel en de regionale ontwikkelingsmaatschappij Oost NL als partners het nationale Kennis- en Innovatie Convenant (KIC) 2024-2027 ondertekend. De ministers van EZK en OCW dragen hiervoor de stelselverantwoordelijkheid. Het missiegedreven innovatiebeleid, biedt via dit convenant mogelijkheden voor een meer regionale uitwerking, demonstratie en toepassing. Zo wordt onze regio betrokken en worden kansrijke inzichten en experimentele resultaten opgeschaald in de dagelijkse praktijk, leef- en werkomgeving. Zo wordt toekomstig verdienvermogen concreet gemaakt door toepassing door het regionale bedrijfsleven in samenwerking met de regionale onderwijsinstellingen (steeds meer MBO/HBO en WO samen). Deze verschuiving naar toepassing is momenteel nog een uitdaging in het missiegerichte innovatiebeleid in Nederland. Vanuit Think East Netherlands vragen wij u om stevig achter de veranderingen te staan die dit vraagt in de sturing (governance) van het missiegerichte innovatiebeleid en dit samen met regionale partners, met provincies en ontwikkelingsorganisaties met urgentie vorm te geven.

Vanuit Think East Netherlands werken we toe naar uitvoering van het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) voor ons landsdeel. De te verwachten schaarste aan kritieke materialen en de druk op hergebruik en minder afval vraagt om een bestuurlijk akkoord tussen o.a. Rijk, provincies en gemeenten met concrete afspraken over versnelling en vernieuwing, bijvoorbeeld waar het gaat om de benodigde fysieke ruimte voor circulaire economie en ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf. Dit zijn thema's die om regionale uitwerking en besluitvorming vragen. Zet daarvoor de noodzakelijke stappen, inclusief bijbehorend mandaat en middelen.

Inzet voor Europese fondsen

Het doel van Europees regionaal cohesiebeleid is om ongelijkheden tussen regio's aan te pakken, en te zorgen voor sociale, economische en territoriale cohesie in Europa, gebaseerd op de Regionale Innovatie Strategie (RIS3), vandaar de naam 'cohesiebeleid'. Vanuit Think East Netherlands gebruiken we Europese middelen uit cohesiebeleid voor het stimuleren van de regionale economie en het investeren in de digitale en klimaattransitie. Daarnaast zijn we ook actief in thematische fondsen als Digital Europe, Horizon Europe, waaronder bijvoorbeeld de EDIH voor het versterken van de interregionale waardeketens. Hiervoor is de regio geormerkt als Regional Innovation Valley. In 2025 komt naar verwachting een Europees voorstel voor het cohesiebeleid en begint de besluitvorming over de volgende programmaperiode 2028-2034. Graag zouden wij vanuit Think East Netherlands zien dat de nationale overheid met het oog op de volgende programmaperiode bij de onderhandelingen in Europa daarbij inzet op:

Stimuleren van robotica innovatie in Oost-Nederland

EDIH Boost Robotics East NL
boostsmartindustry.nl

1. Behoud op zijn minst het aandeel voor meer ontwikkelde regio's binnen de structuurfondsen.

De cohesiemiddelen zijn een belangrijk instrument voor alle Europese regio's; ook voor meer ontwikkelde regio's zoals de onze. Daarom bepleiten wij - zowel in Den Haag als in Brussel - om het aandeel voor meer ontwikkelde regio's binnen het cohesiebeleid (EFRO) minimaal te behouden. Wij gebruiken de cohesiemiddelen primair voor het versterken van het regionale concurrentievermogen, wat weer bijdraagt aan een sterke economische positie van Nederland, de EU en wereldwijd. In Nederland zijn de Europese cohesiemiddelen de enige structurele investeringsmiddelen die provincies hebben voor het voeren van regionaal economisch beleid. Het stimuleren van de regionale economie is en blijft een provinciale kerntaak. Mochten de cohesiemiddelen voor Nederland in de periode 2028-2034 kleiner worden, dan kijken wij nadrukkelijk naar het Rijk om dit gat op te vullen.

2. Meer middelen voor Europese interregionale samenwerking.

Wij vinden interregionale samenwerking tussen Europese regio's belangrijk. De programma's die dit faciliteren staan bekend als Interreg. Het stelt regio's als de onze in staat om kennis te delen en schaalvergroting van regionale economieën. Interreg-programma's zijn daarom belangrijke en logische instrumenten van de EU waar voldoende middelen beschikbaar voor dienen te zijn. In de periode 2021-2027 zijn de budgetten voor de Interreg-programma's snel uitgeput. Een hoger budget is daarom wenselijk. Van belang zijn daarbij vooral de programma's met een focus op grensoverschrijdende, interregionale en transnationale samenwerking binnen de EU (Interreg A/B/C - niet D). Het nieuwe Interregional Innovation Investments (I3) instrument is hierop een waardevolle toevoeging gebleken. Wij pleiten daarom voor behoud van dit programma. Aanvullende budgetten voor de Interreg-programma's en I3 mogen echter niet ten kosten gaan van de middelen die regio's beschikbaar hebben voor de regionale programma's onder EFRO en Just Transition Fund (JTF). We pleiten ervoor om deze instrumenten onder te brengen in innovatieprogramma's, zoals de opvolger van Horizon Europe (of navolgers).

3. Regionaal zeggenschap en maatwerk in uitvoering van de programma's.

Cohesiebeleid is regionaal beleid en vraagt daarom om regionaal zeggenschap en maatwerk. Regio's zijn immers het beste in staat om de belanghebbenden van de programma's te betrekken en te zorgen voor een effectieve inzet van de middelen op de regionale en lokale uitdagingen.

Een duurzame revolutie in de landbouwsector

Smart Carbon Farming

4. Voldoende investeringsmiddelen voor het realiseren van belangrijke maatschappelijke opgaven.

De cohesiemiddelen bieden belangrijke investeringsmiddelen voor regio's om de realisatie van de klimaatopgaven en groene transitie te bewerkstelligen. Het is belangrijk dat er voor het cohesiebeleid 2028-2034 opnieuw voldoende middelen beschikbaar zijn voor deze doeleinden. Specifiek pleiten we voor meer ruimte voor de uitrol, implementatie en opschaling van innovaties binnen het cohesiebeleid, inhoudelijk vergelijkbaar met de reikwijdte in het Just Transition Fund (JTF), maar dan voor alle regio's. Dit stelt ons in staat om naast het stimuleren van klimaatinnovaties ook belangrijke investeringen te doen in de uitrol van technologieën.

Circulariteit van textiel in 11 Europese regio's versterken

RegioGreenTex
www.regiogreentex.eu

Think East Netherlands Make Innovation Work.

Met ruim 30 partners is Think East Netherlands het platform in Oost-Nederland waar we met elkaar werken aan innovatieve oplossingen voor een gezonde en duurzame toekomst voor iedereen. Samen doen we dat vanuit een gemeenschappelijke innovatieagenda. Onze focus ligt op vijf thema's: Digital Industry & Technology, Smart Energy, Smart Food Production, Prevention & Medtech en Circular. We willen met name onze impact vergroten met kapitaal en kennis langs de lijnen van deze thema's. Zo dragen we bij aan het nationale en Europese innovatiebeleid. Daar zoeken wij partners bij in Nederland en Europa.

**Geïnteresseerd in
de resultaten van
Europese projecten
in Oost-Nederland?**

thinkeast.nl/resultaten

Namens Think East Netherlands partners:

- Provincie Gelderland
- Provincie Overijssel
- Oost NL
- Saxion
- BOOST Robotics
- HAN
- Wageningen University & Research
- RCT Gelderland
- Regio Zwolle
- Regio Foodvalley
- Economic Board Arnhem-Nijmegen
- VNO-NCW Midden
- Regio Stedendriehoek
- Radboud Universiteit
- Hogeschool Windesheim
- Universiteit Twente
- Koninklijke Metaalunie
- Radboud UMC
- Novel-T
- Twente Board
- Van Hall Larenstein
- Groene Metropoolregio
- Kiemt
- Kennispoort Regio Zwolle
- Health Valley
- FruitDelta Rivierenland
- Foodvalley NL
- 8RHK ambassadeurs
- FME
- Economic Board Regio Zwolle
- Economic Board Noord-Veluwe
- Connectr-Energy innovation

Digital Industry
& Technology

Smart Food
Production

Prevention
& MedTech

Smart Energy

Circular